

Αυτόματη μετάφραση - Automatic translation (Google translate)

<< Επιστροφή

Απόφαση **1466 / 2019** (Ε, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Αριθμός 1466/2019

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Ε'ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Διονυσία Μπιτζούνη, Προεδρεύουσα Αρεοπαγίτη (σύμφωνα με την υπ'αριθμ.75/2019 πράξη του Προέδρου του Αρείου Πάγου), Βασιλική Ηλιοπούλου - Εισηγήτρια, Μαρία Βασδέκη, Πηνελόπη Παρτσαλίδου - Κομνηνού και Στυλιανό Δαρέλλη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 15 Μαρτίου 2019, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Κωνσταντίνου Παρασκευαΐδη (γιατί κωλύεται η Εισαγγελέας) και του Γραμματέως Γεράσιμου Βάλαμου, για να δικάσει την αίτηση της αναιρεσείουσας - κατηγορουμένης Ε. Β. του Π., κατοίκου ... που εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια δικηγόρο της Ελένη Μαζαράκη, για αναίρεση της υπ'αριθ. 304, 329/2018 αποφάσεως του Πενταμελούς Εφετείου Πειραιώς. Το Πενταμελές Εφετείο Πειραιώς με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και η αναιρεσείουσα - κατηγορούμενη ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην υπ'αριθμ.1/4-2-2019 αίτησή της αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 276/19.

Αφού άκουσε Την πληρεξούσια δικηγόρο της αναιρεσείουσας, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Ι. Η υπό κρίση υπ' αρ. 1/4-2-2019 αίτηση για αναίρεση της 329/2018 τελεσίδικης απόφασης του Πενταμελούς Εφετείου Πειραιά, με την οποία η αναιρεσείουσα κηρύχθηκε ένοχη για την αξιόποινη πράξη της συμμετοχής σε απόπειρα απόδρασης κρατούμενου, και καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης 2 ετών, η εκτέλεση της οποίας ανεστάλη επί τριετία, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα (άρθρα 473 παρ.1, 3, 474 παρ. 1 και 2 ΚΠΔ). Είναι συνεπώς τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν .

ΙΙ. i) Κατά τις διατάξεις του άρθρου 171 παρ.1 περ. δ' του ΚΠΔ, σε συνδυασμό με το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ. Α' του ίδιου Κώδικα, απόλυτη ακυρότητα, που λαμβάνεται αυτεπαγγέλτως υπόψη από το Δικαστήριο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και στον Άρειο Πάγο, προκαλείται: 1. αν δεν τηρηθούν οι διατάξεις που καθορίζουν "α)...β)...γ)... δ) την εμφάνιση, την εκπροσώπηση και την υπεράσπιση του κατηγορουμένου και την άσκηση των δικαιωμάτων που τους παρέχονται από το νόμο, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα και τον Χάρτη Θεμελιωδών Ελευθεριών της Ε.Ε. 2. Αν ο κατηγορούμενος ζήτησε να ασκήσει δικαίωμα που του παρέχεται από τον νόμο και το δικαστήριο του το αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για την σχετική αίτηση." Κατά το άρθρο 6 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.), που κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει υπερνομοθετική ισχύ κατά το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, "Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῆ δικαίως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίο θα αποφασίση... επί του βάσιμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως". Στο δικαίωμα αυτό περιλαμβάνονται ειδικότερα, σύμφωνα με τη σταθερή νομολογία του ΕΔΔΑ: α) το δικαίωμα ελεύθερης και ανεμπόδιστης πρόσβασης στο δικαστήριο και β) το δικαίωμα του προσώπου να τύχει σχετικά με την υπόθεσή του ακρόασης (ΑΠ 181/2016).

ii) Κατά το άρθρο 9 (προστασία μαρτύρων) του ν.2928/2001 "1. Κατά την ποινική διαδικασία για τις πράξεις της συγκρότησης ή συμμετοχής σε οργάνωση της παραγράφου 1 του άρθρου 187 του ποινικού

κώδικα και για συναφείς πράξεις μπορεί να λαμβάνονται μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των ουσιαστών μαρτύρων, των προσώπων που κατά το άρθρο 187Α του Ποινικού Κώδικα βοηθούν στην αποκάλυψη εγκληματικών δραστηριοτήτων ή και των οικείων τους. 2. Μέτρα προστασίας είναι η ..., η κατάθεση με χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής ή μόνο ηχητικής μετάδοσής της... που διατάσσονται με αιτιολογημένη διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών ...".

III. Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης, η αναιρεσείουσα προβάλλει την απόλυτη ακυρότητα της διαδικασίας, διότι αντίθετα στο νόμο και ανατιολόγητα εμποδίσθηκε η απρόσκοπτη και ελεύθερη συμμετοχή της στη δίκη και η απολογία της στο Δικαστήριο, αφού το Πενταμελές Εφετείο Αθηνών δεν της επέτρεψε να εμφανισθεί και να απολογηθεί με χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής μετάδοσης, μολονότι αποτελεί προστατευόμενο πρόσωπο και με εισαγγελικές διατάξεις, αφενός ο αρμόδιος Εισαγγελέας απείχε από την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος της για την πράξη της εγκληματικής οργάνωσης, αφετέρου παραγγέλθηκε η λήψη μέτρων προστασίας αυτής με την ιδιότητα του μάρτυρα και δη η εξέτασή της κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής μετάδοσής της.

Ο λόγος αυτός, όμως, είναι αβάσιμος, καθόσον: Α) στηρίζεται επί εσφαλμένης προϋποθέσεως, αφού, σύμφωνα με τις παραδοχές της απόφασης που και η ίδια η αναιρεσείουσα επικαλείται, αφενός η 16132/2015 διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών αναφέρεται στην αποχή από την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος της για την πράξη της εγκληματικής οργάνωσης, η οποία όμως δεν ήταν αντικείμενο της δίκης, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, αφετέρου η μεταγενέστερη ΕΠ85/2015 διάταξη του ίδιου Εισαγγελέα αναφέρεται στην προστασία αυτής ως μάρτυρα και δη στην εξέτασή της ως μάρτυρα κατά την διαδικασία στο ακροατήριο με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής μετάδοσής της. Όμως, στη δίκη ενώπιον του Πενταμελούς Εφετείου Πειραιά που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η αναιρεσείουσα δεν είχε την ιδιότητα του προστατευόμενου μάρτυρα ή του μάρτυρα δημοσίου συμφέροντος (παρ.7 ν. 2928/2001 που προστέθηκε με την υποπαρ. ΙΕ. 17. άρθρου πρώτου ν.4254/2014), αλλά αυτή της κατηγορουμένης και δεν υπάρχει διάταξη Εισαγγελέα, κατά το άρθρο 9 του ν.2928/2001, που να επιτρέπει την εξέτασή της ως προστατευόμενου προσώπου, με τη χρήση των παραπάνω μέσων, σε διαφορετική δίκη, στην οποία έχει άλλη ιδιότητα. Β) Όπως προκύπτει από τα πρακτικά της δίκης, που παραδεκτώς επισκοπούνται, αλλά και τα εκτιθέμενα στον ανωτέρω λόγο, η κατηγορούμενη - αναιρεσείουσα εκπροσωπήθηκε στη δίκη, κατά το άρθρο 340 παρ.2 ΚΠΔ, από δικηγόρο της επιλογής της. Το Δικαστήριο, απέρριψε το αίτημα της κατηγορουμένης για συμμετοχή της στη δίκη και κατάθεσή της με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής μετάδοσης, με την επαρκή αιτιολογία ότι δεν εμποδίσθηκε με οποιονδήποτε τρόπο η αυτοπρόσωπη εμφάνιση αυτής στο Δικαστήριο, αντίθετα υπήρχαν επαρκή μέσα και μέτρα προστασίας που εξασφάλιζαν την ασφαλή παρουσία της σε αυτό και εναπόκειτο στη βούληση της ίδιας εάν θα εμφανιζόταν αυτοπροσώπως ενώπιον του Δικαστηρίου ή θα εκπροσωπείτο μόνο από συνήγορο.

Συνεπώς, το Δικαστήριο που έκρινε όμοια για τη νομική βασιμότητα του αιτήματος και στη συνέχεια απέρριψε αυτό με την ανωτέρω ειδική αιτιολογία, δεν υπέπεσε στις πλημμέλειες από το άρθρο 510 παρ.1 Α, Δ'και Ε'ΚΠΔ και είναι αβάσιμος και ως εκ τούτου απορριπτέος ο προαναφερόμενος πρώτος λόγος αναίρεσης. IV. i) Κατά τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του κυρωθέντος με το ν.4619/2019 και ισχύοντος από 1.7.2019 (άρθρο δεύτερο του ν.4619/19) Ποινικού Κώδικα " Αν από την τέλεση της πράξης ως την αμετάκλητη εκδίκασή της ίσχυσαν περισσότερες διατάξεις νόμων, εφαρμόζεται αυτή που στη συγκεκριμένη περίπτωση οδηγεί στην ευμενέστερη μεταχείριση του κατηγορουμένου". Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, επιεικέστερος είναι ο νόμος που στη συγκεκριμένη κάθε φορά περίπτωση και όχι αφηρημένα οδηγεί στην ευμενέστερη μεταχείριση του κατηγορουμένου αυτό δε που ενδιαφέρει δεν είναι εάν ο νόμος στο σύνολο του είναι επιεικέστερος για τον κατηγορούμενο αλλά εάν περιέχει διατάξεις που είναι επιεικέστερες γι' αυτόν και δεν αποκλείεται στη συγκεκριμένη περίπτωση να εφαρμοσθεί εν μέρει ο προηγούμενος νόμος και εν μέρει ο νεότερος νόμος, με επιλογή των ευμενέστερων διατάξεων καθενός από αυτούς και έτσι να εφαρμόζεται αφενός ένας νόμος ως προς τα στοιχεία που συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος και αφετέρου άλλος νόμος ως προς την απειλούμενη ποινή. ii) Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 514 και 511 εδ. τελ.ΚΠΔ προκύπτει ότι στην περίπτωση που μετά την δημοσίευση της προσβαλλόμενης απόφασης μεταβλήθηκε το νομοθετικό καθεστώς, όσον αφορά τα στοιχεία της αξιόποινης πράξης ή και την προβλεπόμενη ποινή,

κύρια ή παρεπόμενη, ο Άρειος Πάγος εφαρμόζει και αυτεπάγγελα, κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του ΠΚ, το νόμο που ίσχυε από την τέλεση της πράξης έως την αμετάκλητη εκδίκαση της και περιέχει τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις, εφόσον η αίτηση αναίρεσης είναι παραδεκτή, ανεξάρτητα από την εμφάνιση ή μη του κατηγορουμένου κατά τη συζήτηση της τελευταίας (ΑΠ 130/2017).

iii) Κατά το άρθρο 173 παρ. 2 του ΠΚ, όπως ίσχυε πριν την 1.7.2019, η συμμετοχή στην απόδραση φυλακισμένου τιμωρείτο με φυλάκιση τουλάχιστον 2 ετών. Με την όμοια ως προς τα στοιχεία της υποκειμενικής και αντικειμενικής υπόστασης του οικείου εγκλήματος διάταξη του άρθρου 173 παρ.2 του ισχύοντος από 1-7-2019 ΠΚ, προβλέπεται ποινή φυλάκισης έως τρία έτη, και συνεπώς η διάταξη αυτή είναι ευμενέστερη της προγενέστερης, καθόσον με αυτήν προβλέπεται πλαίσιο ποινής φυλάκισης από 10 ημέρες έως 3 έτη, ενώ η προηγούμενη διάταξη, που ίσχυε κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, προέβλεπε φυλάκιση τουλάχιστον 2 ετών έως 5 έτη.

V. Η καταδικαστική απόφαση έχει την απαιτούμενη κατά τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει λόγο αναίρεσης κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ ΚΠΔ, όταν εκτίθενται σ' αυτήν με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά, τα προκύψαντα από την αποδεικτική διαδικασία πραγματικά περιστατικά, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελίωσαν και οι νομικοί συλλογισμοί υπαγωγής των αποδειχθέντων περιστατικών στην εφαρμοσθείσα ουσιαστική ποινική διάταξη. Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του σκεπτικού με το διατακτικό της απόφασης, τα οποία αποτελούν ενιαίο σύνολο. Δεν αρκεί, όμως, η επανάληψη της διατύπωσης του νόμου για την αιτιολογία, η πληρότητα της οποίας εξασφαλίζεται όταν υφίσταται αναφορά στα αποδεικτικά μέσα που δέχθηκε το Δικαστήριο ως αληθή για να καταλήξει στην κρίση του με βάση συγκεκριμένους συλλογισμούς για κάθε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επιρροή για τη έκβαση της δίκης.

VI. Λόγο αναίρεσης της απόφασης συνιστά, κατά το άρθρο 510 παρ. 1 περ. Ε' του ΚΠΔ, και η εσφαλμένη εφαρμογή ή ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης. Εσφαλμένη ερμηνεία υπάρχει όταν το Δικαστήριο αποδίδει στη διάταξη διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, ενώ εσφαλμένη εφαρμογή, όταν το Δικαστήριο δεν υπήγαγε ορθά τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν, στη διάταξη που εφαρμόστηκε. Περίπτωση δε εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης υπάρχει και όταν η διάταξη αυτή παραβιάστηκε εκ πλαγίου, πράγμα που συμβαίνει όταν στο πόρισμα της απόφασης, που προκύπτει από την αλληλοσυμπλήρωση του σκεπτικού και του διατακτικού της και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος, έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, που καθιστούν ανέφικτο τον αναίρετικό έλεγχο, σε σχέση με την ορθή εφαρμογή του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσης.

VII. Στην προκείμενη περίπτωση, το Πενταμελές Εφετείο Πειραιά, με την προσβαλλόμενη απόφασή του, δέχθηκε, κατά την αναίρετικώς ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, ότι από τα ειδικώς αναφερόμενα αποδεικτικά μέσα αποδείχθηκαν τα εξής: "Ο Π. Β., στις 12.12.2011 αποπειράθηκε να αποδράσει από το Κατάστημα Κράτησης των Φυλακών ... που τότε κρατείτο, ακινητοποιώντας ένα σωφρονιστικό υπάλληλο με όπλο τύπου Glock. Σημειώνεται ότι τούτο το έχει αποδεχθεί και ο ίδιος. Για την υλοποίηση του σχεδίου του συμμετείχε και η κατηγορούμενη εξαδέλφη του Ε. Β., καθώς το τελευταίο διήμερο προ της 12ης. 11.2011 (βλ.σχ.αναφορά στην απολογία Β. στο παρόν δικαστήριο), σε συνεννόηση με εκείνον, βιντεοσκόπησε με το κινητό της τηλέφωνο τους χώρους της εισόδου της φυλακής μέχρις αυτούς των επισκεπτηρίων (τούτο το αποδέχεται η κατηγορούμενη δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου και ενώπιον του παρόντος δικαστηρίου) και παράλληλα του παρέδωσε λάμες, προκειμένου να κόψει τον υαλοπίνακα του επισκεπτηρίου. Το δεύτερο αυτό γεγονός αρνείται δια της πληρεξούσιας της δικηγόρου ενώπιον του παρόντος δικαστηρίου. Πλην όμως η συμμετοχή της με αμφότερες τις ανωτέρω ενέργειες της στο σχέδιο απόδρασης προκύπτει, παρεκτός των αναφορών του Β. και των λοιπών αποδεικτικών στοιχείων, προεχόντως από τις προανακριτικές καταθέσεις αυτής της ίδιας της κατηγορούμενης, με τις οποίες ομολόγησε τη συμμετοχή της με τους τρόπους που προαναφέρθηκαν, στην αναφορά δε και επιβεβαίωση του περιεχομένου αυτών (προανακριτικών καταθέσεων), συναίνεσε με δήλωση της και η ίδια ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου (βλ.σχ.εκκαλούμενη απόφαση με τα πρακτικά αυτής). Συνακόλουθα αυτών πρέπει κατά την ομόφωνη κρίση του δικαστηρίου, να κηρυχθεί ένοχη, όπως και πρωτοδίκως..." Ακολούθως, κήρυξε ένοχη την κατηγορούμενη του ότι: "Σε μη ακριβώς προσδιορισμένο χρονικό σημείο

που τοποθετείται στο τελευταίο διήμερο πριν τη 12η.12.2011, οπότε έλαβε χώρα η απόπειρα απόδρασης του κρατουμένου Παναγιώτη Β. από το Κατάστημα Κράτησης ..., συμμετείχε σ' αυτήν. Ειδικότερα, στο χρόνο αυτό στον ..., αφενός βιντεοσκοπήσε με το κινητό της τηλεφώνου τους χώρους από την είσοδο της φυλακής έως το χώρο του επισκεπτηρίου και το επέδειξε στον κρατούμενο Π. Β. και αφετέρου παρέδωσε σε αυτόν λάμες προκειμένου να κόψει τον υαλοπίνακα του επισκεπτηρίου."

VIII. Με αυτά που δέχθηκε το Δικαστήριο, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του, όπως το σκεπτικό και το διατακτικό της αλληλοσυμπληρώνονται, την απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού αναφέρονται σ' αυτήν με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά όλα τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποδείχθηκαν από την ακροαματική διαδικασία και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση της αξιόποινης πράξης της συμμετοχής σε απόπειρα απόδρασης κρατούμενου, για την οποία κηρύχθηκε ένοχη η κατηγορούμενη, τις αποδείξεις, από τις οποίες δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν τα περιστατικά αυτά, και τους νομικούς συλλογισμούς υπαγωγής αυτών στην ουσιαστική ποινική διάταξη του άρθρου 173 παρ.2 ΠΚ, η οποία δεν διαφοροποιήθηκε με το νέο ποινικό κώδικα ως προς την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του οικείου εγκλήματος, τις διατάξεις δε αυτές ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, και δεν παραβίασε ευθέως ή εκ πλαγίου, με ελλιπή δηλαδή ή ασαφή ή αντιφατική αιτιολογία, και έτσι δεν στέρησε αυτήν νόμιμης βάσης.

Είναι δε αβάσιμες οι αντίθετες αιτιάσεις της αναιρεσείουσας περί εσφαλμένης εφαρμογής του νόμου, καθόσον, για την εφαρμογή της η παρ.2 του άρθρου 173 ΠΚ, που συνιστά αυτοτελές ιδιώνυμο έγκλημα, και απαιτείται να υπάρχει αρχή εκτέλεσης τουλάχιστον της απόδρασης, όπως εν προκειμένω, θεωρείται ως συμμετασχών στην απόδραση ο τρίτος που έλαβε μέρος κατά την προπαρασκευή της και εκτέλεση της απόδρασης.

Συνεπώς, είναι αβάσιμος και ως εκ τούτου απορριπτέος ο εκ του άρθρου 510 παρ.1 Ε' ΚΠΔ σχετικός λόγος αναίρεσης.

IX. Ως προς την ποινή, όμως, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής αυτεπαγγέλτως, κατά το άρθρα 2 παρ. 1 ΠΚ και 511 εδ. γ' ΚΠΔ, της επεικέστερης ειδικώς ως προς τα όρια της ποινής φυλάκισης διάταξης του άρθρου 173 παρ.2 του ισχύοντος από 1-7-2019 Ποινικού Κώδικα, που όπως προαναφέρθηκε στη μείζονα σκέψη της παρούσας (IV) προβλέπει πλαίσιο ποινής φυλάκισης από 10 ημέρες μέχρι 3 έτη.

X. Α) Η επιβαλλόμενη ως άνω ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον εκ του άρθρου 510 παρ.1 στοιχ. Δ' Κ.Π.Δ. λόγο αναίρεσης, απαιτείται να υπάρχει όχι μόνον ως προς την κατηγορία, αλλά να εκτείνεται και στους προβαλλόμενους από τον κατηγορούμενο ή τον συνήγορο του αυτοτελείς ισχυρισμούς. Τέτοιος αυτοτελής ισχυρισμός, η απόρριψη του οποίου πρέπει να αιτιολογείται ιδιαίτερος, είναι και αυτός περί συνδρομής στο πρόσωπο του ελαφρυντικής περίπτωσης από τις αναφερόμενες στο άρθρο 84 παρ. 2 του ΠΚ, αφού η παραδοχή της οδηγεί στην επιβολή μειωμένης, κατά το άρθρο 83 του ίδιου Κώδικα, ποινής, την τυχόν συνδρομή των οποίων βεβαίως το δικαστήριο της ουσίας κατά τον ακροαματικό έλεγχο κάθε υπόθεσης ερευνά αυτεπαγγέλτως. Β) Ως ελαφρυντικές περιστάσεις θεωρούνται, κατά τη διάταξη του άρθρου 84 παρ. 2 του κυρωθέντος με το ν.4619/2019 και ισχύοντος από 1.7.2019 (άρθρο δεύτερο του ν.4619/19) Ποινικού Κώδικα, μεταξύ άλλων και: i) η υπό στοιχείο α' που συνίσταται στο "ότι ο υπαίτιος έζησε σύννομα ως τον χρόνο που έγινε το έγκλημα, περίπτωση που δεν αποκλείεται από μόνη την προηγούμενη καταδίκη του για ελαφρό πλημμέλημα". Κριτήριο επομένως για τη συνδρομή της ελαφρυντικής αυτής περίπτωσης είναι η σύννομη ζωή του υπαιτίου, που υπάρχει όταν αυτός δεν έχει διαπράξει αξιόποινη πράξη, παραβιάζοντας επιτακτικούς ή απαγορευτικούς κανόνες δικαίου, του λευκού ποινικού μητρώου μη όντος του μόνου αποδεικτικού στοιχείου για την κατάφαση της περίπτωσης αυτής, του δικαστού δυνάμενου να κρίνει στα πλαίσια που ορίζονται από τα άρθρα 178 του Κ.Π.Δ.. Εν όψει των ανωτέρω, η διάταξη αυτή (84 παρ.2α) του ισχύοντος από 1.7.2019 ΠΚ είναι ευμενέστερη της αντίστοιχης προϊσχύσασας διάταξης, που όριζε ότι η υπό στοιχείο α' ελαφρυντική περίπτωση συνίσταται στο "ότι ο υπαίτιος έζησε ως το χρόνο που έγινε το έγκλημα έντιμη, ατομική, οικογενειακή, επαγγελματική και γενικά κοινωνική ζωή", αφού με τη νέα διάταξη διευρύνεται η δυνατότητα αναγνώρισης της ελαφρυντικής αυτής περίπτωσης, καθόσον υιοθετήθηκε το δεκτικό βεβαίωσης κριτήριο της "νόμιμης" ζωής έναντι του απροσδιόριστου κριτηρίου της "έντιμης" ζωής, που απαιτούνταν από την προϊσχύσασα διάταξη και δεν ελέγχεται πλέον η κατά το Σύνταγμα "απαραβίαστη" προηγούμενη ατομική και οικογενειακή ζωή του υπαιτίου.

ii) η υπό στοιχείο ε', που συνίσταται στο ότι "ο υπαίτιος "συμπεριφέρθηκε καλά για σχετικά μεγάλο διάστημα μετά την πράξη του, ακόμα και κατά την κράτησή του.". Η σχετική διάταξη που αφορά στην ελαφρυντική αυτή περίπτωση της καλής συμπεριφοράς μετά την πράξη είναι ευμενέστερη της αντίστοιχης προϊσχύσασας, καθόσον η καλή συμπεριφορά του υπαιτίου αξιολογείται ως ελαφρυντική περίπτωση ακόμα και όταν υφίσταται τον εξαναγκασμό της φυλακής.

iii) η υπό στοιχείο δ', για την οποία η σχετική διάταξη είναι όμοια με την προϊσχύσασα, ήτοι ότι ο υπαίτιος επέδειξε ειλικρινή μεταμέλεια και επεδίωξε να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του. Για να στοιχειοθετηθεί η ελαφρυντική περίπτωση της έμπρακτης μετάνοιας, πρέπει η μεταμέλεια του υπαιτίου όχι μόνον να είναι ειλικρινής, αλλά και να εκδηλώνεται εμπράκτως, δηλαδή να συνδυάζεται με συγκεκριμένα περιστατικά, τα οποία δείχνουν ότι αυτός μεταμελήθηκε και για το λόγο αυτό επιζήτησε, ειλικρινά και όχι προσχηματικά, να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του χωρίς να αρκεί η απλή έκφραση συγγνώμης (ΑΠ 1165/2016).

ΙΧ. Α) Στην προκείμενη περίπτωση, αναφορικά με τη συνδρομή της ελαφρυντικής περίπτωσης του άρθρου 84 παρ.2 δ' ΠΚ, το Δικαστήριο απέρριψε το σχετικό ισχυρισμό, χωρίς αναφορά στα επικληθέντα περιστατικά, με την εξής γενική αιτιολογία για όλα τα προταθέντα ελαφρυντικά "Πλην όμως και υπό τα εκτεθέντα νομικά δεδομένα, συνδυαζόμενα με τα ως άνω επικαλούμενα από την κατηγορουμένη, το δικαστήριο ομόφωνα κρίνει ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπο της οι ανωτέρω ελαφρυντικές περιστάσεις και ως εκ τούτου τα σχετικά της αιτήματα πρέπει να απορριφθούν ως κατ' ουσίαν αβάσιμα." Έτσι όμως πού έκρινε το Δικαστήριο, υπέπεσε στην εκ του άρθρου 510 παρ. 1 Δ' ΚΠΔ πλημμέλεια της έλλειψης ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας και είναι βάσιμος ο σχετικός λόγος αναίρεσης.

Β) Ως προς τις λοιπές ελαφρυντικές περιστάσεις του άρθρου 84 παρ.2 α και ε ΠΚ, συντρέχει περίπτωση εφαρμογής αυτεπαγγέλτως, κατά το άρθρα 2 παρ. 1 ΠΚ και 511 εδ.γ' ΚΠΔ. των επιεικέστερων κατά τα προαναφερόμενα, διατάξεων του ίδιου άρθρου του ισχύοντος από 1.7.2019 ΠΚ.

Χ. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω πρέπει: _Α) να ανααιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση εν μέρει και δη: α) κατ' εφαρμογή αυτεπαγγέλτως από τον Άρειο Πάγο των προαναφερθεισών επιεικέστερων διατάξεων (σκέψη υπό στοιχ. IV iii και Χ- Β i, ii), ως προς τις διατάξεις της για την επιβολή ποινής για την πράξη του άρθρου 173 παρ. 2 ΠΚ και την απόρριψη των ελαφρυντικών περιστάσεων του άρθρου 84 παρ.2α και ε ΠΚ, β) κατά παραδοχή του εκ του άρθρου 510 παρ.1 Δ' ΚΠΔ λόγου αναίρεσης, ως προς τη διάταξη της για την απόρριψη του ισχυρισμού περί συνδρομής της ελαφρυντικής περίπτωσης του άρθρου 84 παρ. 2δ ΠΚ.

Β) να παραπεμφθεί η υπόθεση, κατά το αναιρούμενο μέρος, για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, αφού είναι δυνατή η συγκρότησή του από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που είχαν δικάσει προηγουμένως, (άρθρο 519 ΚΠΔ), ενώ κατά τα λοιπά πρέπει να απορριφθεί η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί εν μέρει την 329/2018 απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Πειραιά, και δη ως προς τη διάταξη της περί επιβολής ποινής και περί απόρριψης του ισχυρισμού περί συνδρομής των ελαφρυντικών περιστάσεων του άρθρου 84 παρ.2α, δ, και ε ΠΚ.

Παραπέμπει την υπόθεση, ως προς το αναιρούμενο μέρος της για νέα συζήτηση, στο ίδιο δικαστήριο, που θα συγκροτηθεί από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως.

Απορρίπτει κατά τα λοιπά την υπ' αρ. 1/4.2.2019 αίτηση της Ε. Β. του Π. για αναίρεση της 329/2018 απόφασης του Πενταμελούς Εφετείου Πειραιά.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 31 Ιουλίου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 12 Αυγούστου 2019.

Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

<< Επιστροφή